

Naučná stezka Švandy dudáka

ŠIBENIČNÍ VRCH Švanda v pověsti i hudbě

4

Lidová pověst vypráví, jak jednou hrál Švanda dudák v nedalekém Dražejově na posvícení. V noci se vydal ke Strakonicím. U Šibeničního vrchu si sedl, aby si odpočinul. Tu mu na rameno zatukal muž v černém se žádostí, aby mu a jeho přátelem Svanda zahrál. Ten souhlasil a octl se v jakési hospodě plné černých hodovníků – karbaníků, kteří dudákové slibili za hru bohatou odměnu. Děkovat směl jen slovy „zdá bratr!“ A když Švanda naplnil čepici penězi, radostí se zapomněl a přitomný poděkovál „zaplat vám to sám Pán Bůh.“ Hospoda i peníze naráz zmizely, hosté se proměnili v certy. Švanda se probudil pod šibenici, na niž se houpal oběsenec. Před peklem se zachránil Jen díky tomu, že poděkoval slovem božím.

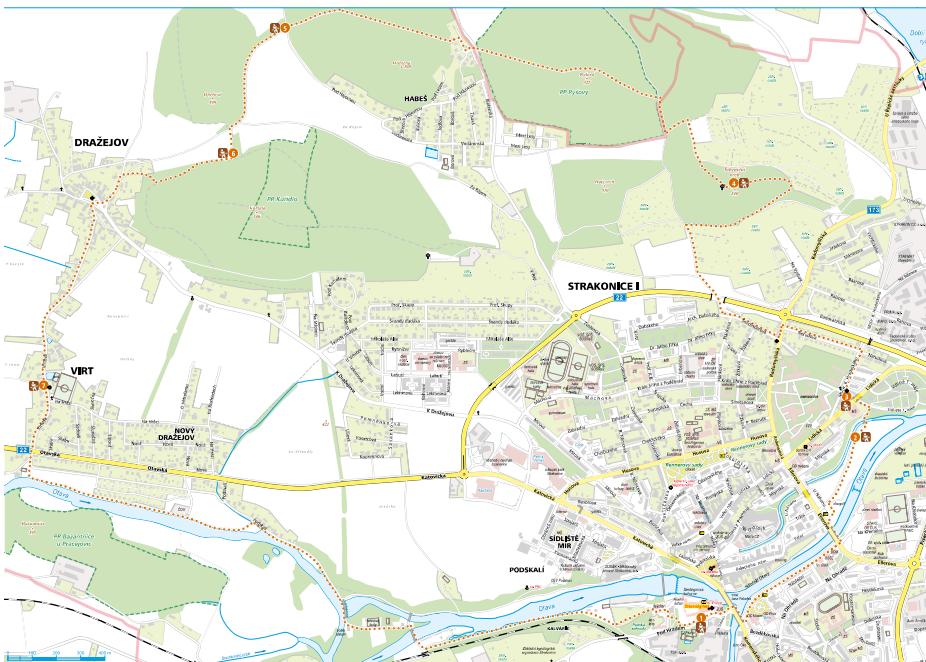
Místní starobylou pověst o dudákově, který hrál v noci čertů na Šibeničním vrchu, literárně zpracovali různí autoři, např. Šebastian Hněvkovský, Václav Krotnus, Tobias Mouřeně Litomyšlský, Jakub Malý, Jan Rulík, Josef Valentín Zlobický, ze současných autorů např. Josef Dvořák. Autor obrazu: Antonín Sevit

O Švandovi pojednává i opera českého skladatele Jaromíra Weinbergera na libretu Miloše Kareše (do němčiny přeložil Max Brod). Její premiéra se uskutečnila v Národním divadle 27. dubna 1927. Velký úspěch slávila i za hranicemi. Byla přeložena nejméně do 17 jazyků a prošla více než 150 světovými operními jevišti. Její děj se podobá Tylové báchorce, avšak místo Vocičky v ní vystupuje loupežník Babinský, který sprádla intriky kolem Švandy a jeho kouzelných dud. Autor obrazu: Antonín Sevit

Strakonickému dudákově dostalo také hudebního zpracování. Postavou dudáka se nechala inspirovat kantata, přepracovaná později na operu – balet ve třech dějstvích. Hudbu složil Karel Bendl na libretu Jaroslava Vrchlického Švanda dudák. Premiéru měla 29. dubna 1907 v pražském Národním divadle. Její děj zčásti koresponduje s lidovou pověstí.

Pravděpodobný vzhled kamenné strakonické šibenice obdélného půdorysu o rozměrech asi 7 x 5 m. Měla nejspíše 4 sloupy spojené trámy. Šibeníční vrch se týčí nad městem Strakonice (510 m n. m.).

FOTO: archiv města Strakonice, Muzea středního Pootaví

Gallows Hill

Schwanda in legend and music

One local folk legend tells of how Schwanda once played at a consecration in nearby Dražejov. At night he set off for Strakonice. He sat down by Gallows Hill to take some rest. A man wearing all black suddenly tapped him on the shoulder and asked him to play some music for him and his friends. Schwanda agreed and found himself in an inn full of banqueters and gamblers dressed in black who promised he would be greatly rewarded for his music. He was only allowed to offer his thanks by saying 'Thank you brother'. And when Schwanda had joyfully filled his hat with money he forgot what he had been told and thanked the audience by saying 'May God himself reward you'. The inn and money suddenly disappeared and the guests turned into devils. Schwanda woke up under the gallows where a hanged man was swinging. He only saved himself from this Hell by giving thanks in the name of God.

The ancient local legend about a piper who played for devils at Gallows Hill was an inspiration for many works of literature and music.

The probable appearance of the stone Strakonice gallows was a rectangular plan measuring 7 x 5 metres comprised of four pillars connected by beams.

Gallows Hill rises above the town of Strakonice (510 m.a.s.l.).

